

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ВУГЛЕКОПИ ВИХОДЯТЬ НА СТРАЙК

З гаслом „дема добродійного фонду, нема праці“ — покинула частину вуглекопів м'якого вугілля шахти вночі з неділі на понеділок, а решта приготувалася на такий самий крок вночі з понеділка на вівторок. Це зроблено після нарад дис-триктових провідників майнерської юнії в Пінтсбургу у неділю 18 вересня. Заповідають, що шахтарі твердого вугілля в околиці Скрентону й Вільксбері теж підуть за прикладом шахтарів м'якого вугілля.

Рішення вийти на страйк приписують юній провідники обуренню майнерів проти деяких власників копалень, які перестали виплачувати по 20 центів комісового від кожної тони вугілля, викопаної май-нерами. Власники вживали такої тактики, щоб спонукати майнерську юнію до поновлення підписання контракту, який вигас з кінцем червня і який не відновлено. Юнія вийшла з домаганнями, щоб власники підвищили доплату до фонду добродійності, а власники виходять з домаганнями, щоб май-нери теж доплачували свою пайку до фонду.

НАДІЯ НА ЗАГОДУ В ФОРДА

У підприємстві Форда панує теж загроза страйку на підставі голосування юнії, однак м'яке настання юній урядовців і підприємства дає надію, що до страйку не дійде. З достовірних джерел інформують, що підприємство годиться доплачувати по шість центів від години праці до пенсійного фонду, однак, відмовляється доплачувати по чотири центи до фонду здоров'я від кожного робітника. Форд домагається теж деяких уступок від юнії.

СЕНАТОРКА ЗА ПОСТАВЛЕННЯ ЖІНКИ КАНДИДАТКОЮ НА ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Сенаторка Маргарет Чейс Смит, республіканка зі штату Мейн, виявила, що вона почне боротьбу за назначення жінки кандидаткою на президента або віце-президента Злучених Держав при найближчих президентських виборах. Однак вона зазначає, що не домагається цього для себе. Вона твердить, що при виборах в 1952 році переможе ця партія, яка поставить жінку на початковий місці в лісті кандидатів.

ЗА \$30 НА ТИЖДЕНЬ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Сан Франциско. — Підвищу виплат з фонду безробітних і обмеження їх виплат до 26 тижнів доручає секретар праці Морис Дж. Товбін у промові з нагоди Демократичної Конференції Західних Штатів. Він ствердив, що після восьми місяців невпевності й частинного застою в праці приходять признаки повороту до нормальних відносин і за певних слухах, що тепер уже неможлива депресія в таких розмірах, як була в роках 1921-22 й 1932-33. Це тому, казав Товбін, що програма в справі безробіття й успішне забезпечення: недопустило до цього. Подібні погляди висловили ще інші високі урядовці, які взяли участь у конференції, щоб запобігти передвборчу агітації в західній частині країни.

ЗДА БЕРУТЬ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ОБОРОННІЙ СИСТЕМІ

У суботу 17 вересня викінчили представники 12 держав, приналежних до Північно-Атлантичного Оборонного Пакту, працю для створення цілої оборонної системи проти агресії Советів. Представники Злучених Держав заявили, що їхня країна візьме активну участь в військовій організації для о-борони Європи. У засаді по-кликано до життя „Північно-Атлантиську Раду“, яка виді-лила з себе „Оборонний Комі-тет“. До Комітету мають нале-жати представники головних штабів кожної з 12 держав. У ньому осередком буде „Пос-тійна Група“, в склад якої вхо-дять Злучені Держави, Англія й Франція. Постійна Група ма-тиме обов'язок доповідати, щоб усі держави сповнили своє завдання. Крім Постійної Групи є ще п'ять груп для п'я-нування. Це такі групи: Пів-нічна, в яку входять пред-ставники Данії, Норвегії й Велико-британії; Західна, з держа-вами: Британія, Франція, Бель-гія, Голандія й Люксембург; Південно-Європейська: Фран-ція, Італія й Англія; Північно-Американська: Канада й Злуче-ні Держави; Північно-Атлан-тицька: Бельгія, Канада, Данія, Франція, Ісландія, Голан-дія, Норвегія, Португалія, Ан-галія, й Злучені Держави.

СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ

Лейк Соксес, 19 вересня. Завтра, у вівторок 20-го ве-ресня, почнеться тут вже чет-верта з черги річна сесія Ге-неральної Асамблеї Об'єдна-них Націй. Хоча на відкритті сесії будуть міністри закор-донних справ 18 країн та ці-лий ряд інших високих пред-ставників, сесія буде відкрита без більшої наради. В першо-му дні будуть покладені фор-мальності та вибрані у-рядники. Вважається майже певне, що цим разом пред-сідником сесії буде вибраний філіппінський представник, ген. Карлос Ромульо. Сесію відкрив вступний неприя-ного теперішнього предсідни-ка д-ра Евата, голова тепе-рішньої австралійської деле-гації, Норман Дж. О. Макін. Сесія почнеться в год. 11-й перед полуднем.

Створення оборонної систе-ми для Північно-Атлантич-ного Пакту забрало якийсь рік часу. Негайно після покінче-ння наради у департаменті стей-ту у Вашингтоні спеціаль-но вишолени урядовці депар-таменту і британської тайної по-ліції зі Шотланд Ярду обняли догляд кімнату, у яких збері-гаються документи оборонної системи, а знадвору доглядає цього крила будинку окрема поліція.

НАРАХОВУЮТЬ 120 НЕБІЖЧИКІВ В ПОЖЕЖІ КОРАБЛЯ НОРОНІК

У суботу ранку 17 вересня причалив до пристані Торон-то, над озером Онтеріо у Ка-наді, прогульковий корабель Норонік з 511 подорожними й 179 членами залоги з міст Ді-тройт й Клівленд, у Стейтах. З досі неустійливих причин на кораблі вибухла пожежа, яка обняла весь корабель впро-довж 15 минут. Серед звичай-ної втих випадках паніки не можна було зорганізувати на-лежної рятувочної акції, вна-слідок чого половина подо-них загинула. До понеділка ранку нарахувало 121 справж-них небіжчиків, а 140 „загуб-лених“. Досі розпізнано тіль-ки 35 небіжчиків, бо витягнені з пожежі тіла змінені до не-пізнання. Корабель мав за-везти прогульковців в околиці Тисячі Островів на озері Онтеріо. Певно врятуваних нарахувують 373. Корабельне підприємство Канада Стімшип Лайн, власник корабля, опри-людно лісту подорожних. З них 187 осіб всіли на кора-бель в Дітройті, а 324 в Клів-ленді. Катастрофу з кораблем Норонік вважають за одну з найбільших корабельних тра-гедій в історії мореплавства.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПЕРЕЛЕТІВ ПІВНІЧНИЙ БІГУН

Ослы, Норвегія, 19 верес-ня. Американський летун і до-слідник Арктики, полк. Бернт Болчен, прибув вчора на мі-сцевий аеродром, перелетів-ши північний бігун з Аляски. Він летів суперфортецею Б-29.

„СВЯТО ПЕРЕМОГИ“ В НЬО ЙОРКУ

Старанням Організаційного Комітету 6. воєків Українських Армій відбулося в неділю, 18-го вересня, в залі Вашингтон Ірвінг Гай Скул в Нью Йорку „Свято Перемоги“, влаштоване в 30-ту річницю здобуття Ки-єва українськими військами. Свято мало добірку програму та було виконане першоряд-ними артистичними силами. На цьому святі з великим ус-пихом задебували на украї-нській сцені в Нью Йорку за-гально відомі в Європі украї-нські оперові співаки: сопран Євгенія Мозгова-Винниченко, баритон Лев Рейнарів, бас М. Ольховий, та піаністка Ле-ся Вахнянина. Співав хор Ук-раїнської Православної Церк-ви св. Володимира в Нью Йор-ку під управою проф. В. За-вітневича. В програмі викона-ли кілька точок вперше на а-мерикансько-українській сце-ні в Нью Йорку (Барвінського „Пісню“, „Пасторалю“ і „По-ему“ на фортепіані та Китає-того „Вставай народе“ до слів Багряного, хором). Відповід-ний реферат виголосив д-р В. Калина а з коротким прина-гідним словом виступив при-ярний на залі учасник похо-ду на Київ, ген. Загородський.

ПЕРШІ ВИГУКИ НА ТРИВОГУ В СПРАВІ ПЕРЕСЕЛЕННЯ

ПОДИНОКІ ГРОМАДИ ПОЧИНАЮТ РОЗУМІТИ НАГЛЯЧІСТЬ І ВАГУ ДОПОМОГИ В ПЕРЕСЕЛЕННІ АКЦІЇ ЗУАДКОМІТЕТУ

Філадельфія, 19 вересня. — З канцелярії ЗУАДКОМІТЕТУ повідомляють, що останні заклики Комітету в справі необхід-ної наглої допомоги всього американсько-українського загалу в теперішній рішальній стадії переселення акції дали вже деякі конкретні результати й поодинокі громади починають зголошувати свою готовість допомогти в цій важливій спра-ві. Досі вже прийняли або зго-лосили свою готовість при-няти та заопікуватися роди-нами нових іммігрантів такі громади: Акрон, Огайо, (Доп. Комітет) — 5 родин; Білеман-тик, Конн., (Доп. Комітет) — 4 родини; Перт Амбой, Н. Дж., (Укр. Кат. Параф.) — 4 род.; Клівленд, Огайо (Доп. Ком.) — 18 родин; Пінтсбург, Па., Доп. Ком. — 26 родин і Укр. Катол. Параф. — 2 род.; Кар-негі, Па. (Укр. Катол. Параф.) — 3 род.; Шерон, Па. (Укр. Громада) — 3 род.; Янгтаун, Ог. (Укр. Громада) — 5 род.; Шикаго, Іл. (Переселенний Осередок) 45 родин; Дітройт, Міш. (Переселенний Осередок) — 38 родин; Філадельфія, Па. (Перес. Осередок) — 78 ро-дин; Ньюарк, Н. Дж. (Укр. Централь) — 4 род.; Пасаїк, Н. Дж. (Укр. Прав. Параф.) — 4 род.; Коговз, Н. Й. (Укр. Кат. Параф.) — 4 род.; Бофа-ло, Н. Й. (Доп. Ком.) — 3 род.; Сиракуз, Н. Й., (Доп. Ком.) — 3 род.; Ютика, Н. Й., (Доп. Ком.) — 12 родин; Гер-кімер, Н. Й., (Укр. Прав. Па-раф.) — 3 род.; Ром, Н. Й., (Укр. Прав. Параф.) — 3 род.; Бриджпорт, Конн., (Укр. Прав. Параф.) — 4 род.; Честер, Па., (Доп. Ком.) — 8 род.; Бігемп-тон, Н. Й., (Укр. Кат. Параф.) — 4 род.; Скрентон, Па.: Укр. Кат. Параф. — 3 род. і Укр. Прав. Параф. — 3 род.; Ос-еро-бисто прийняли: М. Марків (Лендора, Па.) — 4 род. та о. Білєцький (Укр. Авт. Прав.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ В О.Д. В СПРАВІ ВІДСТАЛІХ КРАЇН

Д-р Филип Джесуп, загаль-ний амбасадор Злучених Держав, оприлюднив, що делега-ція ЗДА підійме в Асамблеї О. Н. програму постачання допомоги для відсталих країн для їхнього розвитку. Це вия-вив Джесуп у промові до Аме-риканського Товариства для підтримки О. Д., яке відбуло своє зібрання в неділю у під-готові до акції підчас наради Асамблеї. Джесуп згадав про нерозвинені економічно країни Азії й Африки і пригадав, що для такої програми треба бу-де на початок 85 мільйонів до-лярів. Таку суму передбачує Економічно-Суспільна Рада, яка застановлялася над цим минулого року. Д-р Джесуп зайнятий формуванням аме-риканської політики в азійсь-ських країнах, тому він напе-ред пробує приєднати для своїх поглядів прилюдну опі-нію.

БРИТАНІЯ ОБЕЗЦІНЮЄ СВОЮ ВАЛЮТУ НА 30%

Лондон, 19 вересня. — Вчора ввечері уряд Британії про-голосив девальвацію фунта стерлінгів на поверх 30%. Фунт стерлінга, що досі вносив \$4.03, тепер на світовому ринку буде варта тільки \$2.80. Це історичне рішення, що охоплює торговельні відносини в ціло-му світі, проголосив канцлер британської державної скарб-ниці, сер Стаффорд Крипе, стверджуючи в своїй 20-хви-линній радіо-промові до наро-ду, що це рішення необхідне для виходу з теперішньої фі-нансової кризи, що повстала в наслідок відпливу золотих й доларових резервів з британ-ської скарбниці. Обезцінення фунта стерлінгів на 30% до-поможе Британії сильно збіль-шити свій експорт до доллар-них країн і тим самим знову збільшує британські доллар-ні резерви. Він в дальшому за-явив, що девальвація означає безпосереднє збільшення ціни хліба на 1½ до 3 центів, але це було єдино можливим виходом з теперішньої кризи. Як тільки Крипе скінчив свою мову в радіо, подібні заяви наспіли теж зі столиці інших країн стерлінгової системи. Банки в Британії та в цілому раді інших європейських країн змушені були закрити, щоб не-були сьогодні закриті, щоб мо-гли спокійно перейти пер-ший девальваційний удар. Крипе твердив, що на інші за-ходи, як редуція, ціни і т. п., вже не було часу, бо долларові і золоті резерви вичерпує-ся цілком і тому уряд ринувся на ту радикальну фінансову курацію. Він рівночасно по-відомив, що це рішення внесе-но, ще заки він і міністер за-кордонних справ Ернест Бевін вийшли з Вашингтону, де від-булася конференція в цій справі. Не зважаючи на це важливе рішення, в заяві Крипе було багато оптимі-зму, за яким додається госпо-дарські обіцянки та зобов'я-зання Злучених Держав. Пер-ша реакція на цю „бед-ноз“ в самій Британії була досить здержана і типово беземоцій-на. Теж не передбачується, щоб це рішення могло якне-будь рішально заважити на по-зиції уряду і не вважалося за можливе, щоб вибори му-сли відбутися в прискіпеному часі. Рішення викликало теж максимум враження та інтересу-вання в цілому світі.

ПРИПІЗНОСТЬ ЗМІНА У ПРАВЛІННІ В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, 19 вересня. — З авторитетних джерел тут по-відомлено, що з огляду на те-хічне припизнення у форму-ванні західно-німецької феде-ративної республіки, буде при-пинена остаточна передача о-купаційного управління, що тепер має перейти від військо-вих властей на цивільні, за-лежні від державного депар-таменту. Проте, ця справа прот-яється ще тільки кілька днів, до часу як буде сформо-ваний німецький уряд.

ТАСМНА КОНСЕКРЕЦІЯ ШЕОДНОГО ЕПІСКОПА В ЧЕХІ

Прага, 19 вересня. — З ав-торитетних джерел повідомле-но, що тут вчора тасмо висвя-чено ще одного єпископа Ка-толицької Церкви в тій країні, 39-літнього о. Костана Матуосе-ка. Церковні власті і цим ра-зом зігнорували рішення уря-ду, щоб нових єпископів ви-святили тільки за його відо-мом і згодою.

КОРОЛЬ ПЕТРО ВВАЖАЄ „ПОМИЛКОЮ“ ПОЗИЧКУ ТІТОВІ

Париж, 19 квітня. — Бу-вший югославський король Пе-тро заявив кореспондентам, що американську позичку Ті-тові він вважає великою по-милкою та що Америка не по-винна була й дати без запев-нення, що в Югославії буде привернений демократичний лад. Він теж заявив, що він готов вернутися до Югославії і навіть залишити Тіта на пості прем'єра, якщо того хотів би нарід, але він не вернувся б на саме бажання Тіта, хоч би той „просив його на коліна-нах“.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Діверсі Центр і Загородом:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число в понеділок (англійською Частинкою):		Monday's Issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГІРКА ПРАВДА

Цю гірку правду для нашої американсько-української громади пізнає кожний з маленького порівняння. Федерация Жидівських Філантропів в Нью-Йорку проголосила в останньому номері кампанії за збіркою 50,500,000 доларів, що мають бути використані на вдерження лікарень, здорових і добродійних агенцій в Нью-Йорку та околиці. А це є тільки дуже малою частиною того, що жиди збирають і дають на всі інші свої громадські цілі та в цілій країні. Якби наша громада, беручи теж до уваги своє пропорційне відношення щодо кількості та майна, хотіла порівняти себе з жидівщиною та її розумінням серед жидів, тоді кожному було б ясно, чому українська справа так мізерно представляється в міжнародній площині, чому немає ще досі української держави, чому кожна наша акція це справді те, що — як кажуть — застоїла гора та вродила миши.

За п'ять років нашої допомогової акції ми зложили на її цілі около пів мільйона доларів. Скажімо, що ще два, три чи більше разів стільки ми дали на ті цілі незорганізовано. Але як підсумувати це все, воно буде все ж таке замале, навіть у відношенні до наших скромних спроможностей. Від кількох тижнів з кожного числа наших газет розноситься алярмові заклики Комітету в справі кризи переселення акції і який відгук на це? Ще найкраще поставилася місцева наша молодь, що протегом відносно короткого часу поставила Комітетові до розпорядження кілька тисяч доларів. А де інші громадяни? Між нами є теж такі, що мають тисячі, десятки і сотні тисяч доларів, деж їхні жертви? Де поховалися всі ті, які колись так багато говорили, що вони "дадуть, як буде робота"? Будь ласка, кожного тижня приїжджайте до цієї країни около 1,000 бездомних і бездоларних українців, а де ж ви, словні меценати? Дають і роблять переважно ті, що все давали і робили, ті, що будували наші святині і народні дома, ті, що вдержували Просвіту, Рідну Школу, Інвалідів та інші інституції в "Старім Краю", але їхні сили і спроможності обмежені. В американській газеті з однієї місцевості в Конектикат вичитуємо, що місцевих двох українських священників аж мейор місцевості та поліція просили, щоб заопікувалися новоприбулими українцями, хоча вони про це були повідомлені своєчасно ЗУАДКомітетом. В додатку, один зі священників ще сам недавно був скитальцем. Це без сумніву ганьба для нас всіх і в свій

час ми назвемо справу по імені, щоб усі знали, "гу із гу".

Допомоговий Комітет не одинокий, хоча тепер його потреби і найбільш пекучі. Конгресовий Комітет міг би на цьому оповісти свою історію. Це й є та гірка правда, тим більше гірка, як її порівняти

ЗА ПІЕМОНТ ДУХА

II.

В таких умовах творити на чужині Піемент духа в такій же мірі важко, як і життєво необхідно. Маємо зрозуміння і навіть оправдання для тих, які, не знайшовши в новій країні того, що було "там", на рідній землі, чи навіть у таборі, хвилює заломлюються. Скільки вже разів за одне покоління ці люди по-сизифівськи викочували камінь на гору — і скільки разів він з крахом провалювався знову вниз? До того всі ті недостатки й терпіння мирних і воєнних часів, всі страждання й страх, гонення, в багатьох мук в'язниць і концтаборів — все це, насправду, може довести людину до резигнації або вирвати з її грудей слова: "Якщо можна — здіймі з мене цей тягар, Отче..."

Але це тільки хвилиний шок утоми. Бо коли ми трішки відпочинемо й розглянемося, ми побачимо: Працюю чи можемо виконати тільки ми — поза нами вже нікого кликати до цього обов'язку. Це мусимо зробити ми — бо, як не як, ми маємо для цього можливості. Це мусимо зробити ми — для добра свого власного, своїх дітей і тієї Правди, яку ми вніесли з собою. Свідомі свого священного обов'язку, ми мусимо заборитися до праці зараз — бо час не жде.

Забраючись до цієї праці, ми мусимо здати собі справу з духа справжнього піонірта.

Вже саме значення цього слова показує нам бути ідейними, задивленими в майбутнє, дужими, твердими будівельниками. Причандали слабощів, невидержливості на перешкоди — невидого, рахування категоріями "урядових годин", мусять зникнути з нашого словника. Так само мусить зникнути відомий зі "старого краю" й "переміграції" тип пасивного споживача загальних надбань. Саме тому, що тут треба починати з нічого, або з ще меншого — з корчавання перешкод — тут кожний мусить прикласти руки до праці і кожний мусить дати жертву. Тут не може бути ані трітнів, ані "маси" — тут можуть бути тільки свідомі своє відпові-

з наведеною в горі справою та її подібними. Звичайно, можна б навести чимало важливих причин і на вивчення цього. Про виправдання не говоримо, бо не може бути жадного виправдання на задоволення таких гуманітарних обов'язків, які лягли в основу цієї країни та стали звичаєм, характером і владною цеглою американського народу, до якого і ми належимо.

дальности за долю мільйонів Франкові піоніри. Ми всі мусимо підтримати тих з-поміж нас, які здвигнуть підвалини тієї, чи іншої будівлі, бо йнакше ніщо не вийде ані з шляхетних задумів наших передвіників, ані з нас. Доки всіх нас не стати на свідомість заплатити місячно 50 центів вкладати "Самомоючі", доки в час вистави нашої театральної трупи чи виступу нашого спортивного клубу ми шукатимемо іншої розваги, доки ми вважатимемо справою "верхів" купувати й читати українську книжку, пресу, звиджувати українські виставки — шкода й говорити про реалізацію того, що ми хотіли б мати. Ми знаємо, чого ми хочемо; але забайдкуй і заволоді те зробити. Тому ми мусимо взяти себе в руки і вчитися наказувати собі. Будемо вирозумілими супроти оточення, але зате неможлимими супроти себе самих. Можемо не боятися: це й нам і нашій справі вийде тільки на здоров'я.

Перешкоди фізичної праці для тих, які покликані плянувати і здвигати еміграційний Піемент, зникнуть, якщо ми зуміємо піднести свій погляд понад рівень "шапі". Швидко, чи пізніше, опанування місцевості, мови, звичаїв, легшого заробітку. Завтра, зароблені гроші, одні влаштують собі власні, а другі — спільні, чи кооперативні робітні. Тоді український актор, чи спортсмен, зможе звільнитися на вправу — і одне "зарочане колесо" неможливості буде відкрито. Йдеться тільки про те, щоб вся робота — від влаштування власного життя починаючи — йшла спрямована на потреби й вигоди загальної. Коли так буде, тоді багато наших вихованців відстануть працю, виховуючи по школах і постійних курсах, нашу молодь, багато кооператорів творитимуть для себе вартості праці, а для громади цінний капітал, мистці, за коштів вступу, чи цінні за образ, даватимуть нам духову поживу, а вчені, письменники й поети розбудовуватимуть дотеперішні надбання нашої культури. Тоді матимемо

(Довіщення на стор. 3-й)

ВІДОЗВА У. Н. РАДИ

В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНОГО ПОДАТКУ.

Українці, Українці!

Невмируща ідея державної незалежності України єднає на чужині всіх українців без огляду на їх територіальне походження, віровизнання і соціальне положення. Самостійна Соборна Українська Держава це найвища мета всіх українських емігрантів, що розкидані по цілому світі, зберігають нерозривний зв'язок з українською землею. Всі ми віримо, що вільний дух українського народу, його християнська мораль і культурна та самовідречена боротьба переможе ворожу силу більшовицької тиранії.

З непохитною вірою в ту перемогу піднесли українці вгору скрізь на чужині, де перебувають, національний блакитно-жовтий прапор, як символ боротьби за свою державу. Історичну подію створення Української Національної Ради привітали українці як найсвітліший здобуток в житті нашої сучасної еміграції. Українські патріоти в різних країнах світу зразу прийшли з матеріальною допомогою Українській Національній Раді як своєму політичному центрові.

Вже більше року працює Українська Національна Рада для нашого національного визволення. Ми горді тим, що можемо вести нашу визвольну акцію власними силами. Але пам'ятаймо, що нестача фінансових засобів не дає Українській Національній Раді розвинути працю в такій мірі, як цього вимагають обставини і потреби теперішнього моменту. Чужий світ повинен знати правду про Україну і про український визвольний рух. Для цього Виконний Орган Української Національної Ради підготував різний інформаційний матеріал, що кінце і невідкладно мусить бути виданий чужими мовами. В різних містах світу відбуваються міжнародні з'їзди — політичні, наукові, професійні і загальнокультурні: всюди на таких з'їздах і конференціях мають бути заступники України, щоб сказати своє слово в обороні нашого народу. Наші журналісти повинні писати до чужої преси про Україну, наші національні діячі мусять підтримувати постійні зв'язки з чужим політичним світом: для всього цього потрібна невинна праця відповідальних людей.

Не менші завдання стоять перед Українською Національною Радою в нашій внутрішній політиці: зв'язок з Краєм, підготовка людей для праці в різних ділянках українського державного життя, створення Українського Державного Ви-

давництва, організація всеукраїнського пресового органу на чужині і т. д.

Ці великі завдання можна виконати з успіхом, якщо є відповідні матеріальні засоби. Сучасні політичні обставини, чергові завдання Виконного Органу по II-й сесії Української Національної Ради накладають на українську еміграцію обов'язок дати як найбільшу матеріальну підтримку Українській Національній Раді. Це вимагає збільшення жертвенності нашого громадянства і обхоплення добровільним національним податком всіх наших земляків на чужині де б вони не перебували. Спільне нам усім діло визволення України мусить спиратися на спільний національний фонд.

Кладучи добровільно матеріальну основу діяльності Української Національної Ради, виконаємо наш обов'язок супроти української справи. Коли з більшовицьким окупантом бореться і під тиском його терору страждає цілий український народ, коли герої української повстанці жертвують свою кров і життя, то грошеві датки для визволення України це та найменша жертва, яку повинен зложити кожний наш громадянин на чужині.

Українці, Українці! Своєю жертвенністю складайте цеглину за цеглиною для спільного діла будови незалежної української держави. Слідом за цим загальним закликом видаються окремі інструкції для продовження ще не закінчених збірків в поодиноких країнах, а з місяця жовтня оголошується внутрішня національна позика. Отож беріть загальну участь в кожній фінансовій акції, до якої Вас закликає Фінансовий Ресорт Виконного Органу УНРади. Пам'ятайте, що з сотиків нарастають тисячі, але лише тоді, коли всі на них складаються.

Хай не буде ніодного українця, ніодної українки на чужині, які ухилились би від обов'язку допомогти Українській Національній Раді в здійсненні її великих завдань.

За Виконний Орган Української Національної Ради:

Проф. І. Мазепа, голова;

Д-р Ст. Витвицький,

заступник голови;

Д-р Л. Макарушка,

керманич фін. ресорту.

На чужині, 1 вересня 1949 р.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАЛОПОВОЖОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕННЮ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

117)

В ув'язненні, виявляючи багатомовним своїм нелегальним юридичну допомогу в подаванні різних скарг, касцій та заяв, мені довелося дуже докладно познайомитися з сотнями "справ", які привели нещасних до тюрми та концтаборів.

З точки зору будьякого т. зв. буржуазного державного права, з точки зору будьякого карного законодавства всіх часів та народів і, нарешті, здорового людського думання, не спотвореного советським марксизмом, — всі ці "склади злочинів" настільки абсурдні та смішні, що здаються анекдотами і вигадкою.

Здоровому розумові тяжко повірити, що громадянин, який при читанні "Известий", де описувалися подробиці допиту обвинувачених у справі убивства Кірова, дозволив собі посміхнутися, дістав обвинувачення у "потенційному співчутті убивцям Кірова" та був засуджений на... 5 років. Душевно-хвора жінка, років 55, що знаходилася в колонії для божовільних понад 10 років, була на 5 років переведена до Сиблагу за те, що плюнула на портрет Сталіна. Вона і в таборі продовжувала лаяти більшовиків і за кожною лайкою кидала в повітря каміння. За Єжова її, здається, розстрі-

ляли.

Один глухонігий потрапив до табору на п'ять років за те, що комусь мімікою вказав на портрет Леніна або Сталіна, прироблюючи їм своїми пальцями роги.

Якщо хтось мав родичів або друзів закордоном і листувався з ними — п'ятьма роками за 4 пунктом 58 ст. (зв'язок з міжнародною буржуазією) — забезпечений. А коли, не доведи Боже, вам висилали звідти якусь допомогу — ви вже запліджені в шпигунстві — в потенційному або фактичному.

Якщо ви мали золото і не понесли його до "Торгсину" або Держбанку — вас арештовували. Якщо ви понесли його до Торгсину дуже багато або кількарзово — теж повинні були чекати арешту.

Якщо серед ваших предків або родичів є дворяни, духовні особи, офіцери, або навіть заможні селяни — так звані куркулі — теж повинні були

готуватися до арешту.

Якщо ви брали участь у оповіданні або слуханні політичних анекдотів — вас чекав арешт.

Зубний лікар — жид, дідуся років під 70, потрапив до Яйського таборного пункту на 3 роки за постійне відвідування синагоги...

У жида М., який приніс передачу до Ростовської тюрми своєму синові, хтось спитав на вулиці, чи він не знає, де знаходиться Держстрах (Державне Страхування), жид відповів:

— Держстрах десь на бульварі Будьонного, а "Держзах" — тут, і він рукою вказав на похмурі приміщення в'язниці. Його тут таки арештували, а за кілька місяців він вже був советським арештантом з трьома роками.

Матросик з якогось советського пароплава без дозволу капітана зійшов на берег у Гдині. Його заплідрили в спробі втечі закордон і роз-

стріляли, а 15 чоловік його родини з п'ятірками та трійками загнали до Сиблагу.

Бухгалтер одного московського тресту дозволив собі призначити побачення з друкаркою цього ж тресту Калябіною на Червоній Площі біля зупинки трамвая... Друкарка запліднилася на 10 або 15 хвилин і наш бухгалтер повинен був пропустити кілька вагонів трамвая, вдвигнувшись в молодих жінок. На нього звернули увагу вартівні агенти ГПУ і запросили на Луб'янку. Через кілька місяців бухгалтер Соколовський мав 10 років по 8 пунктів 58 статті (підозріння у підстерженні членів уряду з терористичною метою), і великим Транс-Сибірським шляхом котився на схід.

Жид Семкин, член якогось районного комітету, відважився голосувати проти якоїсь директиви, о пущеної "згори". Його перетворили в "троцькіста", дали 5 років і — на Сибір.

Баптістка Олексієва випадково купила на базарі біблію англійською мовою. Через кілька місяців при обшуку в її кімнаті знайшли цю книжку... власниця одержала три роки ув'язнення за "зв'язок із закордоном" (яким чином могла вона дістати в СССР англійську біблію, коли і роля і наш бухгалтер повинен був пропустити кілька вагонів трамвая, вдвигнувшись в молодих жінок. На нього звернули увагу вартівні агенти ГПУ і запросили на Луб'янку. Через кілька місяців бухгалтер Соколовський мав 10 років по 8 пунктів 58 статті (підозріння у підстерженні членів уряду з терористичною метою), і великим Транс-Сибірським шляхом котився на схід.

Член партії, який відпочивав у Сочі, мав незрозуміло зайти до зони, за якою "відпочивав вождь світового пролетаріату". Агенти ГПУ високочили за кушів, схопили розгубленого комуніста і потянули до ГПУ. Через кілька місяців сочинський курортник їхав у одному з нами потязі на схід. (Підозріння у терористичних намірах!)

Двоє вартівних чергували біля Червоних воріт, що ведуть до Кремля. Переодягнутий агент Луб'янки подав їм фальшиву перепустку — його пропустили у Кремль. Винних

вартівних віддають під суд. Одного розстріляли, а іншого з десятикоп приїхали до нас у Заполяр'я.

Колишній "курмуль", який перебував на засланні на Уралі, за читання Біблії серед засланців-поселенців був переведений до Сибірського табору на 5 років за "контрреволюційну пропаганду".

Робітник одного з лісопильних заводів Митяев за небажання "добровільно" підписатися на попку, дістав п'ять років таборів за "контрреволюційну агітацію". Епископ та двоє священників розмовляли на біжучі теми. Один із священників почав антисоветську розмову. Епископ спинив його словами: "не забувайте, що і стіни мають вуха". Через місяць цього священника арештували, дали п'ять років і вислали до нас у табір. Слідчий, сміючись, повторив йому слова епископа: "Не забувайте, що і стіни мають вуха".

Боротьба за український театр

III.
Театр — ворогом режиму.

Національна революція, яка охопила Україну у висліді першої світової війни, позначилася теж на житті театру. Теж і театр почав шукати нових доріг, старався дотримати кроку асьому культурному піднесенню, яким зажила наша країна. Правда, більшовицька окупація старалася цей вогонь національного відродження, яким загорілася Україна, використати для себе і українську національну революцію перетворити в пролетарську. Це й викликало спротив зі сторони працівників української культури і започаткувало заважну боротьбу, яка не втихає до сьогодні. Деякі піддалися у цій боротьбі та стали допомагати окупантові запроваджувати його „культуру“, але деякі витримали та витримують на стійці, несучи гордо прапор українського національного відродження. Таку завзяту боротьбу за своє національне обличчя звів в Україні теж український театр, а головним бойовиком був його геніальний реформатор — Лесь Курбас.

Лесь Курбас вийшов з театру М. Садовського в Києві, де від 1907 існував вже цей постійний театр і був по традиції побутовим театром. Незадоволення побутовим театром серед молодого українського акторства зродило думку про новий театр, який і повстав під проводом Курбаса у формі „Молодого театру“.

А треба знати, що в Європі переживав театр цілу революцію, яка шукала розв'язки призначення театру в працях великого новатора Грета, яка перетворювала театр то в натуралістичний, то в імпресіоністичний, то в психологічний, то в естетичний, то в революційний і врешті, у поставах Райнгарда, перетворила театр у цирк. Про театр написано томи, про театр загальною мовою, ба навіть проповідували його цілковитий упадок. Перед українським театром міг бути тільки розквіт і доказом цього „Молодий Театр“. Це ж перший наш театр, що не лише відмежувався від традиції, але й шукав, своєї дороги в європейських мистецьких напрямках.

„Молодий Театр“ був яскравим огнищем української театральної культури і багато видатних режисерів та акторів мають початок свій у тім театрі. Та Курбас не вдовольнявся. Він бачив театр як орден і тому після самоліквідації „Молодого Театру“ заснував Мистецьке Об'єднання Березиль, яке згодом стає авангардним театром України. Від студійних робіт, („Гайдамаки“ Шевченка, „Газ“ Кайзера), „Березиль“ перейшов у репертуарний театр з осідком у Харкові. Великий режисерський талант Курбаса підняв цей

театр до вершин, якими пишається українське театральне мистецтво. Цей театр і був співтворцем знаменитих п'єс Миколи Куліша, який писав спеціально для того театру. Але національний дух театру, який вносив великий його керівник Л. Курбас і національна тематика п'єс Куліша були не до вподоби більшовицькій владі. Українському театрові виповіли бій і в цьому бою творці нового українського національного театру показали, що їм не лише дороге українське національне мистецтво, але вони готові за нього посягати на життя. Треба було жити в Україні в той час, щоб пручити, як полум'яно боронив нашого мистецтва запальний Курбас. Треба було жити й бачити, з якою увагою вижидав український глядач нової п'єси Куліша. Треба було жити й бачити, як справа театру стала всенародною справою.

Сила окупанта виявилася міцна. Він зумів у противагу принести своє „мистецтво“, яке несли в народ московські зашукники з Корнійчуком у проводі. Корнійчук знову ж пішли по втертій лінії советського реалізму, не відкидаючи і таких тем, як „Богдан Хмельницький“, щоб підійти до народу. У висліді боротьби полум'яні борці за українське театральне мистецтво з Курбасом опинилися на далекому засланні, де деякі з них зложили свої голови, не зрадивши своїх національних і мистецьких ідеалів. В Україні заголилися урядові театри, а головну роль відіграють Театр ім. Шевченка і Театр ім. Франка. Їх завданням є нести в народ п'єси советського реалізму, бо більшовицькі добре знають, яка сила театру й тому використовувати його для своїх пропагандистських цілей.

Як бачимо з коротенького огляду нашого театального мистецтва, наш театр розвивався постійно в боротьбі. І це не була лиш боротьба за нові мистецькі форми, яку веде кожне мистецтво, щоб оновитись. Це була і є боротьба за існування, бо вороги української культури й України взагалі напосилися знищити теж українське театральне мистецтво. Та боротьба не вгає. Боротьба заграє і зроджує нових жреців театального мистецтва, які цю боротьбу продовжують і запевняють нас в тому, що наше мистецтво, наша культура — не переможне. Це запевнення ще й підтримує в нас свідомість, що наш нарід усе любив свій театр, підтримував його у найважчі роки його боротьби за існування і ніколи його не покине. Бо любов свого театру та любов свого мистецтва — це ознака культурного життя народу.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ЗАКЛИК

ДО ВСІХ СВІДОМИХ УКРАЇНЦІВ ТА УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ В СПРАВІ СВЯТУВАННЯ 75-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ НАЙСТАРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ УСТАНОВИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА В ОСЕНІ 1949 Р.

Вам напевно вже відомо з часописів, що в цій році Наукове Товариство ім. Шевченка обходить 75-літній ювілей свого існування. Багато українських громад, розкинених по цілому світі, зокрема ж в Америці, вже пошанувало цей рідкий ювілей святочними академіями й концертами, а ще більше пригтовляється до цього святкування на осінь цього року.

Оцим звертаємося до Вас з закликом включитися в цю ювілейну акцію і пригтовити ювілейне свято на пошану Наукового Товариства ім. Шевченка і в Вашій громаді.

При цьому вважаємо потрібним підмітити, що хоч НТШ обходить цей ювілей на еміграції, далеко поза межами рідного краю і свого постійного місця осідку — Львова, то все ж це святкування не є лише спомином про гарне хоч інколи дуже важке минуле, але водночас і заявою про те, що мимомовно найважчих ударів, домімо дворазової ліквідації Товариства більшовиками і німцями, воно все ж таки існує й продовжує виконувати обов'язки, наложені на нього українським громадянством 75 літ тому.

Наукове Товариство ім. Шевченка це не тільки найстарша українська наукова інституція, але водночас найбільше заслужена для нації. Немає одного великого українського імені, що не було б зв'язаним з тою установою. В Науковому Товаристві ім. Шевченка розвивав свій талант патріарх української історії Михайло Грушевський, каменяр душ новочасних українців Іван Франко. З тою установою були зв'язані світової слави вчені Іван Пулюй, Іван Горбачевський і ін. З нею невіддільно зв'язані всі великі українці наших часів як митрополит Андрій Шептицький, митрополит Йосиф Сліпий, проф. Іван Раківський та десятки інших, що були мозком і серцем Східної України.

Наукове Товариство ім. Шевченка відіграло з одного боку історичну передову роль в розбудженні національної і державницької свідомості нашого громадянства, поставивши наукові основи нашої окремості та виявивши й пригадавши наше велике історичне минуле, а з другого боку від зарання свого існування репрезентувало культуру українського народу а зокрема його науку перед чужими націями світу. Понад 600 томів книг виданих НТШ погословують по всіх закутках світу, що ми існуємо й маємо право бути вільною нацією. Нерідко саме з видань НТШ добувалися чужинці загалі про існування українців та про їхні культурні і політичні змагання, спрямовані на віднову української незалежної держави та її всебічний розвиток й включення в сімю народів демократичного заходу. І тому український загаль оправдано визнає ювілей свого найстаршого наукового товариства ювілеєм культурного й національного відродження нації та загально-національним святом.

Відновлене поза межами України НТШ продовжує на чужині розпочате 75 літ тому діло, зберігаючи свідомість своєї високої, незаступної громадської функції, яка висунула його вже здавна на осередок і провідну українську наукову установу. В почутті відповідальності за загальнонаціональне добро, воно несе далі на собі тягар репрезентації української науки перед чужинським світом. Ми

мо матеріальних труднощів НТШ видає щорічно кілька томів українознавчих книг та продовжує видавання єдиного на світі незалежного українознавчого журналу „Сьогочасне й Минуле“. Ці видання воно розсилає понад 200 найбільшим і найповажнішим науковим установам світу, зокрема Америці. В цей спосіб воно далі проголошує світові, що наш нарід і після останніх невдач та ворожого гнету існує, буде існувати й мусить завершити свої змагання власною державою.

Кожна репрезентаційна й пропагандивна робота є дуже коштовна. Зокрема коштовна є праця НТШ, яка вдержує зв'язки з чужинцями передовим шляхом безплатної чи обмінної розсилки своїх видань. Коли до величезних під цю пору коштів друку і паперу додати ще те, що більшість накладу видань НТШ розходиться безплатно, стане зрозумілим, що фінансово видання НТШ мусять бути дефіцитними й воно може продовжувати свою діяльність тільки при постійній і видатній моральній і матеріальній допомозі цілого громадянства.

Ювілейні свята на пошану 75-літнього існування НТШ мають передовсім цю саме ціль. Познакомивши грома-

дянства з великою роботою НТШ в минулому й теперішньому, вони мають усвідомити нашим громадянам ролі, яку в минулому, і що важніше, в теперішньому сповняє НТШ, а в слід за тим зохотити їх до допомоги НТШ в його великій місії. В цій і лежить величезне актуальне значення наших ювілейних свят.

Звертаємося тому до Вас, українські свідомі і патріотичні Громадяни, й до Вас, Українські Установи, з гарячим апелем допомогти нашому товариству влаштувати ювілейне свято у Вашій громаді і окрузі. Приступіть до підготовки свята зараз, щоб встигнути з ним в цій ювілейній 1949 році. Ми радо допоможемо Вам чи то друкованим рефератом п. н. Наукове Товариство ім. Шевченка реалізатором ідей Тараса Шевченка, чи присилкою промови на Ваше свято, чи в інший спосіб. Також пришлемо Вам на бажання гарні ювілейні відзнаки. В усіх справах зв'язаних зі святкуванням ювілею НТШ слід звертатися до:

Shevchenko Scientific Society, Inc., 50 Church St., Suite 252, New York 7, N. Y.

Тамте, що влаштовуючи ювілейне свято НТШ служить не одному товариству, але найважливішій під цю пору справі — репрезентації нашої нації перед зовнішнім світом. Виділя Американського Відділу Наукового Товариства ім. Шевченка.

Нью Йорк, дня 1. вересня 1949 р.

ЗА ПІЕМОТ ДУХА

(Довідаючись зі стор. 2-го)

те, що ми мали там, в Європі — тоді ми створемо справжній Піємонт духа.

А проблема розпорошення? На неї є піємонська рада: збиратися разом. Фізично й духовно — як де можливо — але збиратися в одну громаду. На цьому полі дотепер, безперечно, вже є досяг, але скільки ще не зроблено? Хіба Нью Йорк, поза святами в роді „Гомону України“ дає такий знак життя, що відповідає бийтій масі українців, яка там проживає? Хіба ж мертвецький сон українців навіть по таких осередках, як от Сейнт Луїс, де живе декілька тисяч українців, має дати тривати? Де ж ділись ці люди, оті тисячі? Одні з них відійшли в суцільські табори, другі вросли в місцевий ґрунт, а треті, втомлені безуспішною боротьбою проти хвилі, безсило опустили руки.

Заки страхатися за розпорошеність фізичними віддаленнями, зробим наперед порядок з тими віддаленнями, що лежать між нами й нашою загальною справою, а далі з тими, що лежать між нами й нашим суцільним іншого віровизнання, чи політичних переконань. Погляньмо, як дають собі раду з фізичними віддаленнями люди, що дивляться понад них на справу: з трьох наших організацій Плату (скавтіну) один живе в Нью Йорку, другий в Меріленді, а третій в Каліфорнії. Проте ці віддалі не відстрашують їх одне й те саме планувати й одне й теж робити.

Саме тому, що ми розпорошені територіально, нам треба тим більше зблизитися духовно. Живемо в часі летунської пошти, яка зв'язує нас, на різних континентах, не багато пізніше, ніж колись в одному й тому ж „краю“. Цим шляхом дійду до нас і приватні листи й вказівки з централі, часописи, книжки, п'єси і готові цикли самоосвітніх курсів, чи докладів — промов на саява й академії. Треба тільки відчувати потребу цього всього й дати компетентним людям змогу для цього працювати. В закінчення — пієнріство

Державний шпиталь для прокажених

З давних часів люди звикли дивитися на прокажених з жахом. Проте сучасні авторитетні лікарі кажуть, що біля половини осіб, хворих на цю страшну хворобу, проходять непоміченими, а багато хворих нічим не відрізняються назовні від людей, що мають якісь інші хвороби шкіри. Вони теж кажуть, що проказа не є дуже заразливою хворобою. В сучасному проказу вважають хронічною, інфекційною хворобою, яку дістають звичайно в дитинстві і яка проявляється значно пізніше. На цю хворобу хоріє від трьох до п'яти мільйонів людей в світі; з того яких 1,500 до 5,000 в Злучених Державах. Як і кожда інша хвороба, проказа нападає на людей всіх рас, на бідних і багатих, на тих, хто має високу освіту і на неписьмених.

За відомостями, поданими в місячнику „Що Нового“ виданням лабораторії Аббот — три-чверти всіх хворих на проказу в Злучених Державах є тут роджені білі.

Але найбільш важним фактом відносно прокази є той, що в багатьох випадках вдається спинити ширення хвороби завдяки досягненням сучасної медицини. На уковим дослідженням та лікуванням цієї хвороби займався державний морський шпиталь в Карвилі, в стеїтї Луїзіана. За цим прикладом пішли інші шпиталі.

Ще до примінення нових методів лікування, більшість хворих, вступаючих до шпиталю в Карвилі — або до інших установ для прокажених — прощалися з нормальним життям. Але сьогодні все більше число хворих переконується, що шпитальна брана не тільки випускає хворих до середини, але й випускає видужавших. Як подає згаданий журнал в недавнім числі, смертність серед хворих на проказу, що перебувають в Карвилі, зменшилася більше ніж на половину, а звільнено зі шпиталю вдвічі більше.

Карвилі — це окреме поселення. Є там будинки з помешканнями для 480 хворих, які можуть ходити і займатися деякими справами; є приміщення для тих хворих, що не можуть вставати з ліжка; дім для медичного персоналу; громадська церква; римо-католицька каплиця біля брами; фарма, з якою мають більшість потрібних продуктів, а також розважові можливості.

Сучасні хорі на проказу не люблять високих стін, залізних брам, вартових, які нагадують ті часи, коли з прокаженими поводилися як з кримінальними злочинцями. Але тепер за високими стінами хорі мають можливість більш менш нормально жити і мати розвагу. Є там навіть малі літні хати, що їх збудували допоміжними, а багато хворих нічим не відрізняються назовні від людей, що мають якісь інші хвороби шкіри. Вони теж кажуть, що проказа не є дуже заразливою хворобою. В сучасному проказу вважають хронічною, інфекційною хворобою, яку дістають звичайно в дитинстві і яка проявляється значно пізніше. На цю хворобу хоріє від трьох до п'яти мільйонів людей в світі; з того яких 1,500 до 5,000 в Злучених Державах. Як і кожда інша хвороба, проказа нападає на людей всіх рас, на бідних і багатих, на тих, хто має високу освіту і на неписьмених.

В Карвилі є свій театр; кранічничка під зарядом самих хорі; кімнати для відпочинку; пошта, читальня; бібліотека та зала для гимнастики і танців. Улюбленим спортом є гольф, займається ним яких сто осіб, спортова дружина для гри в мяча придбала такий досвід, що інші спортові клуби з південної Луїзіани приїждять на змагання з тою шпитальною дружиною.

Є в Карвилі також школа і то така, яких мало є в південних стеїтах. Там нема упереджень щодо раси. В тій школі вчать і грають діти білі, нігери, китайські. Має Карвилі і свій місячний журнал — „Зоря“, видають його 35 хоріх і розсилають переді платниками по цілому світі.

Доглядають хоріх Сестри Доброїні та Доньки Св. Винсента де Поля. Всі вони є дипломовані норски і вважаються на праці державного бюро по охороні народного здоров'я. Платня за їх працю піде до їх організацій, де вживають ці гроші на добродійні цілі.

Нові методи лікування прокази, на думку спеціалістів, хоч дають добрі наслідки, але саме лікування дуже довго тягнеться, місяцями, а то й роками. Шукають все нових способів. Треба тільки, аби лікарі і населення знали більше про цю хворобу і не ставились до неї з невагою до хоріх.

Загальна Рада.

Киренаїка незалежною державою.

Бенгазі, Киренаїка, 19 вересня. — Ста була італійська колонія після вчора незалежною державою, як Емір Саїд, володар чверть мільона місцевих арабів затвердив конституцію, що входить в життя. Британія визнає незалежність тої країни.

РОСІЯ МАЄ П'ЯТЬ-МІЛІОНОВУ АРМІЮ.

Вашингтон. — Злучені сенатські комісії, закордонних справ і збройних сил, виявляють, що Совети мають під зброєю 5,000,000 воїнів. Зогляду на такий стан Америка ніяк не висилі виставити таку армію, щоб могла почати агресію, отже мусить обмежитися до оборонної акції.

Випродаж книжечок

виданих „Просвітою“ у сторічній уродини Тараса Шевченка (12 книжечок)

Зміст: Ч. 1: „Різдвяна Ніч“ (з 10 образками). — Ч. 2: Що то є книжка? Початки козаччини (з 5 образками). Козачий кістяк. Кіндрат Бубенічко-Швидкий і Дні нашої слави і неолі. — Ч. 3: Тарас Шевченко. — Ч. 4: Свято весни. Вороб між нами. Христос воскрес. До часу збавок воду носить (2 ілюстр.). Тополя (1 ілюстр.). Мати. На Великдень. Старий Звичай. Дні нашої слави і неолі. — Ч. 5: Вода в природі. В. Винниченка: Уміркований та ширій. Загар. Останки „Фортуни“. Дні нашої слави і неолі. — Ч. 6: Як закладати читальні і вести бібліотеки. Чому рік має 365 днів, Що таке грим. Алькоголь, повільна отрута. Шинюк. Веселого Гаршини: Чотири дні. Заповіт Ярослава Мудрого. Дні нашої слави і неолі. — Ч. 7: Огонь на услугах чоловіка (3 ілюстрації). Становище п'яниці Янко Музика. Свинячий син. Дні нашої слави і неолі. — Ч. 8: Проти алькоголю. Чудні двері. Ч. 9: Про Шевченкові твори. Перебєдла. Смерть чумака. Оферма. — Ч. 10: Історія заложення Злучених Держав Північної Америки. Самсон. До тих, що сміються з п'яної людини. Як Сніжка щось по ночі волило і що то було? (1 ілюстрація). Бог на землі (індійська казка). Свати. Дні нашої слави і неолі. — Ч. 11: Жінка і її значіння в суспільному житті. Сільський хірург (3 ілюстрації). Смерть отаманова. Дурень. Дні нашої слави і неолі. — Ч. 12: Американські трости. Ковбок (казка). Емігранти. Дні нашої слави і неолі.

Усі ці 12 книжечок з цим багатим змістом тільки \$2.00. Замовлення враз з належністю слати до:

„SVOBODA“

81-83 GRAND STREET (P. O. BOX 346) JERSEY CITY 3, N. J.

НОВІ КНИЖКИ

- Федір Дудко: Великий Гетьман, історичний роман, трете, виправлене автором, видання, сторін 215 \$1.50
- Федір Дудко: Війна, роман, сторін 154 1.00
- Федір Дудко: Замість, оповідання, зміст: Віла корольова, Діа Яківа, Сестра Людмила, Замість. Сторін 122 1.00
- Федір Дудко: Дивчата очейдунних днів. Зміст: Над Дніпром, Кубанська козачка, Кумедня панночка, Ущир, Прожектор, Вистріл. Сторін 132 1.00
- Федір Дудко: Стрибожа янук. Сторін 88 80
- Оуд: Як треба поводитися в товаристві (правила доброго тону). Із цілєю популярних викладів для табора. Сторін 34 30
- Замовлення враз з належністю слати до: „SVOBODA“ 81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

3 ЖИТТЯ ГРОМАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Нова імміграція в переселенській акції.

В неділю 4 вересня відбулися тут ширші сходи членів місцевого відділу „Самопоміч“, і в більшій частині були присвячені справі переселенської акції ЗУАДК-у. В коротенькій і речевій доповіді голова відділу п. Герасимович з'ясував справу переселенської акції ЗУАДК-у і закликав нову імміграцію всіма силами підтримати заходи ЗУАДК-у продовжувати акцію переселення українських скитальців з Європи до ЗДА. Нові іммігранти, говорив голова, всі без винятку повинні включитися в переселенську акцію і впершу чергу сплатити до ЗУАДК-у свій довг, себто те, що видав на них ЗУАДК-у зв'язку з їх приїздом з порту до місця нового поселення. Це перша і найосновніша повинність кожного нового іммігранта, який мусить пам'ятати, що крім нього є ще тисячі таких як він, які теж хочуть вирватися із таборів злиднів в Європі. Брак фондів ЗУАДК-у не дозволяє продовжувати цієї акції і використати її завірення, які є в його диспозиції. Отже підсилення переселенської фонду, це найважливіша справа сьогодні, яка мусить бути покладена позитивно, якщо переселенська акція має і далі успішно розвиватися.

В дискусії, що вив'язалася на цю тему, окремі дискусанти підтримали вповні цей заклик голови, підкреслюючи, що переселенський фонд ЗУАДК-у мусить в якнайкоротшому часі дійти знову до того самого стану, в якому був на початку переселенської акції. Цей фонд є власністю всієї української еміграції, і він не повинен мати чи зовсім зникнути, бо на нього ждуть тисячі скитальців у Європі. Тому ті, що, приїжджаючи до Америки, мали змогу користатися з цього фонду, повинні, почуватися до першого обов'язку звернути до каси ЗУАДК-у те, що на них було видано. Але тому, що зворот цих коштів ще далеко не заспокоїть потреби переселенської акції, дискусанти підкреслювали, що для доповнення переселенського фонду конче потрібні пожертви від яких нові емігранти не повинні відказуватися. Один з дискусантів, професор Андрушків, поставив внесок, щоб усі нові емігранти, які мають зайняття, призначили на переселенський фонд одноразово свій одноразовий зарібок. Одногослен прийняття цього внеску ширшими сходами зобов'язує таким чином всю нову українську імміграцію в Філадельфії віддати свій одноразовий зарібок на ціль дальшого переселення скитальців з Європи до ЗДА.

Це рішення ширших сходів „Самопоміч“ доказує в зайвий раз, що часті не раз дуже прикрі нарікання на нову імміграцію на різних сходинах, нарадах, мітингах, конференціях і т. п., що нова імміграція ставиться байдуже до переселенської акції ЗУАДК-у, є безпідставні. Цю безпідставність нарікань і обвинувачень могли доказати самі хочби сотні завірень, які повисили нові емігранти для своїх рідних і знайомих в Європі. Деякі скитальці уже й приїхали на ті завірнення до Америки і ними в перших днях заопікувався не хто інший, як саме нові іммігранти, які й самі ледве що влаштувалися і пов'язали кінці до купи. Все це зовсім не говорить про байдужість нових іммігрантів до переселенської акції, а навпаки, говорить про те, що нові іммігранти завжди дуже активно підтримували і підтримують пе-

реселенську акцію, скільки в них сили. Краще було б, якби замість омих взаємобвинувачень, які чуємо майже на кожних зборах чи мітингах, була конкуренція, ривалізація — хто більше. Справа переселення дальших скитальців з Європи це не є справа ані лише старої ані лише нової імміграції. Це справа всіх, що почуватися українцями, бо тут йде про українських людей, про ту частину українського народу, яка вивалася з кітків большевицького дракона. Допомогти цим людям жити по-людськи — це обов'язок всієї української імміграції. Тільки ж коли йде про переселення до ЗДА, то переселенську акцію повинні підтримувати всіма силами всі ті українці, що живуть на цьому терені, все одно, чи вони вже влаштувалися добре чи тільки тимчасово, і чи вони вже давали на цю ціль більше чи менше. Відступити напр. односторонній зарібок на фонд переселення не зробить нікого ні біднішим ні не спричинить йому ніякої втрати, але тим людям, які живуть в дуже незavidному положенні в Європі в обличчі недалекої ліквідації таборів, дасть змогу переселитися сюди, до Америки, і по довгих роках скитальцтва та поневіряння захити вешт нормальним життям. Це мусить пам'ятати передусім ті, що недавно самі були в такому положенні, але також і ті, що в такому положенні ніколи не були. І ніякі пожертви для такої цілі не будуть занадкими, бо тут йде не про що інше, як про дальше рятівання тих, що втруталися від большевицької опіки. Маємо підстави вважати, що ЗУАДК зможе спокійно продовжувати свою переселенську акцію, бо фонди будуть. Якщо таку саму акцію, що філадельфійський відділ „Самопоміч“, поведуть інші відділи в інших містах, то переселенський фонд в короткому часі дійде до тієї висоти, яка була спочатку.

Б. Р.

РАЧЕСТЕР, Н. Я.

Ювілейний концерт Союзу Українок Америки.

У неділю 7 серпня відбувся концерт з нагоди 15-річного ювілею від. 6 Союзу Українок Америки. Молебень до Пречистої Діви Марії відправив о. Рудницький, а після того членки й гості рушили з прапорами до залу Українсько-Американського Клубу при Вилсон і Годсон Евеню.

Свято відкрила голова пані Хмільяк, вівзавши віддати пошану тим членам, що відійшли від нас на вічний спочинок, між ними тим, що заклали цей відділ. Це була колишня імові, Стефанія Турула і Теодозія Матковська.

З черги Анна Климко відспівала Американський Гімн і Гімн Союзу Українок. Хор „Боян“ під проводом п. Мирона Сокольського, відспівав в'язанку прегарних пісень, а потім прийшла до слова п-ні Головата, відпоручниця Головної Управи США.

Вона вияснила ті користи, які мають членки з нашої організації, і не тільки члени, але й загаль українського жіноцтва і громадянства. Вона пригадала на працю наших провідних жінок, таких, як пані Лотоцька, котрі стоять твердо при своїм прапорі. За прикладом старших, говорила пані Головата, повинні йти молодші дівчата й жінки і продовжувати працю піонірок. Після промови відчитала секретарка привіт від пані Лотоцької, яка не могла сама прийти на свято з причини лихого здоров'я.

Після того промовив свіжо прибувший до нашої парафії о. Рудницький. Він висловив

ДИВНО, АЛЕ ЗДАЛЕКА. Ці діаманти, що їх показує гарна і без них Маргарет Волес, вартують „тільки“ 2,500,000 доларів. Вони є власністю Гері Вінстона, торговця діамантами в Нью Йорку і їх показано у Волдорф Асторія. Що воліли б, дівчину, чи діаманти?

радість, що жінки працюють не тільки в церковних сестрицтвах, але й в народних товариствах і побажав їм Божого благословення.

З черги сказала слово прибувши зі скитальцями Марія Жовняревич. Вона пригадала нам на боротьбу українських жінок за рідний край і нарік, а значну частину промови присвятила народній мучениці Ользі Басарабовій.

Слідували привіти від сестрицтв і братств та від парафії о. Головата, що приїхав не давно з Європи. Його дуже вразувала праця відділу для сиротини, дому старців і українських шкільних установ у Стемфорді та жертволюбність українського жіноцтва, яке старається передати своїм дітям привязання до рідної справи.

Після промов панна Климків знову відспівала сольові пісні, а пані Сорхейт акомпаніювала на піані.

Перед закінченням дві молоденькі дівчатка, Оріса Гунька й Маруся Сокольська, в народних одягах відтанцювали українські танці так гарно, що публіка раз-у-раз домагалася оплесками наддотків.

На кінці хор разом з публікою відспівали Український Гімн і закінчили свято.

Катерина Андрушків, секретарка.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

Кожний, хто бажає, щоб прислано ним оголошення пошукувати родини і знайомих різних скитальців було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 1, PA.

Хто бажає, щоб прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші: Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонці коштує \$1.00.

Адм. „Свобода“.

Нові іммігранти

Українці, що приїхали старанним ЗУАДК-омітетом на кораблі „Дженерал Мюір“ до порту в Нью Йорку, дня 16-го вересня:

Алас Валентин, Леїда; Бабський Василь; Бавіловський Сергій, Ольга, Людмила, Боднар Юрко, Анастасія, Іван; Бразник Василь; Биковець Дмитро, Катерина, Дмитро, Микола; Дідченко - Задунайський Дмитро; Дідук Неоніла, Аля; Фоденко Олексій, Ольга, Мих.; Гараша Анна; Гаркач Григорій; Гаврилюк Олександр, Людмила, Юрій; Гнатів Володимир, Катерина, Дарія; Годованець Михайло; Головатий Микола, Ярослав, Орест, Марта, Володимир; Гузар Ніко, Анна, Марія, Степан, Софія, Ігор; Гус Михайло, Катерина; Івасій Андрій, Станіслава, Роман; Ярема Зенон; Яруня Михайло, Катерина, Анна; Яримович Стефанія, Зеновій; Качмарський; Калінчук Петро, Розалія, Марія; Кальницький Іван, Валентина; Калінюк Марія; Кічоровський Роман, Теодозія, Марія, Галина; Кобильник Петро, Ірина, Марія, Михайло; Когут Мирослав; Комінар Михайло, Анна, Ірина; Копистанський Володимир, Анісія, Тамара; Корчинський Володимир, Ольга, Лідія; Красій Анна, Татяна; Крутиголові О. сип, Меланія, Володимир; Кудляк Катерина, Марія; Кушнір

Михайло, Анна, Євген, Ігор; Лапівський Іван; Левіцький Ярослав; Нанашко Михайло, Софія, Володимир; Палько Іван, Єва, Любомир; Палиня Василь, Ірина, Орест; Паславський Андрій, Стефанія, Андрій; Паславська Софія; Павлів Іван, Анна, Марія; Пелік Онуфрій, Макрина, Зенон, Андрій; Перчинська Анна; Петрик Анна, Богдан, Андрій, Катерина; Пясецький Дмитро, Анна; Походько Михайло, Василь, Ляріса; Равлюк Теофіл, Софія; Родачинський Дмитро, Марія; Ройковський Ольга, Едвард, Олег; Рудик Іван, Катерина, Михайло; Селент Іван, Ангелія, Анита; Сенета Михайло, Ольга, Марія; Сенишин Михайло, Пелагія, Степан; Середоха Іван, Михайло, Тадей; Сливка Ілія, Анна, Осип, Мирослав; Смолинець Олекса, Анна, Марія; Суфлер Дмитро, Анна, Анатолій; Танталі Григорій, Марія, Михайло; Войтович Євген, Олена, Богдан, Марія; Возник Василь, Ніна, Анна; Вовк Василь, Марія, Михайло, Віктор; Вудиска Петро, Олекс, Марія, Василь; Захарчишин Володимир, Анна, Марія; Жуковський Іван, Анна, Михайло; Бурда Петро, Анна; Цюрак Марія; Гідей Іван, Віра, Ярослав; Гордіснюк Теодор, Ксеня, Володимир, Микола; Грісевичівський Петро; Лепкий Дмитро; Малинович Теодор, Анна, Олександра; Ровун Ярослав, Марія; Руткус Остап; Самійленко Іван, Донна, Олег; Социнський Михайло; Торбич Юрко, Марія, Ірина, Юрко; Тустанівський Осип, Татяна, Юрій; Заренба Микола, Марія; Білобрат Григорій, Тана, Андрій; Чуповський Іван, Татяна, Мотря; Грохота Володимир, Марія, Богдан; Ганкевич Степан, Галина, Дарія, Ляріса; Гарасим Осип, Марія, Ліда, Ірина; Гарасим Петро, Софія, Мирон, Станіслав; Яловега Іван, Анна, Катерина; Яремко Дмитро, Анна, Степан, Марія; Юрчинон Микита, Софія, Михайло, Володимир; Юрчишин Микола, Марія, Василь, Анна; Кайдан Іван; Кішин Богдан; Кондира Іван, Степанія, Ліліяна; Кот Степан, Осипа, Марія; Лозуба Микола, Марія, Леонід; Кучар Михайло, Ксеня, Ольга; Кулинич Семен, Марія, Михайло; Лапук Іван, Кліментина, Євген, Віра; Магас Іван; Мотула Мійсей, Акіліна, Петро, Антоніна; Музіма Богдан, Надія, Юрій, Орест; Михович Уляна, Василь, Ніна, Катерина; Наливайко Михайло, Анна, Ярослав; Назаревич Андрій, І.

ванна; Нужикий Данило, Вероніка; Онуфрієвич Михайло; Остапук Марія, Олена, Степанія; Паньків Михайло, Олія, Ольга, Марія; Парасюк Михайло; Павлішин Павло, Парасенія, Богдан, Юрій; Періх Микола, Юлія, Ірина; Петраш Василь, Стефанія, Роман; Пятачка Луна, Стефанія, Микола; Подольний Василь, Марія, Дарія; Прокопів Теодор, Стефанія; Прищенок Борис, Валентина, Ярослав; Пушина Атафія, Ірина, Микола; Пиль Михайло, Анна, Володимир; Радом Марія; Рибанка Теодор, Луїзія; Романок Лев, Янина, Оксана; Романів Володимир, Анна, Михайло, Стефанія, Емілія; Сефел Стефанія, Василь, Михайлина, Іван; Сіглев Станіслава; Сколодра Степан, Софія, Роман, Ольга; Степанчук Василь, Дуна; Стеценко Теодор, Татяна, Валентина; Стеценко Людмила; Суліна Лев, Анна, Марія, Петро; Сісталь Юрій, Ірина, Олександр; Симончук Андрій, Григорій, Анна, Марія; Шерба Степан, Катерина; Шевченко Анастасія; Школяр Михайло, Ольга, Уляна; Швайка Юхим, Віра, Леонід; Тилищак Михайло, Софія, Іван; Тимоць Іосафат; Верний Василь, Анна; Веселік Теодор; Воробець Степан, Марія, Євген; Високий Федір; Захарчук Микола; Заверуха Петро, Марія, Зено-

вія; Ждан Петро, Ірина, Михайло; Воднар Атанасій, Богдан, Анна; Лагута Михайло, Галина.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Тов. ім. Чорноморська Січ, від. 14, відбулися в середу, 21 вересня в год. 8. ввечір тощо, в домі Чор. Січ, 508 — 18th Ave. Присмо члени і членки приїхали на ці збори, бо в важкій справі до пологодження. За уряд: М. Васараб, предс.; М. П. Огрен, секр.

ПОШУКУВАННЯ

БАРЩЕВСЬКИЙ ІВАН

шукає приятелів і знайомих з міста Волоцьк над Збручем. Прошу зголоситись на адресу:

J. BARSZCZEWSKY
Twin Meadows Farm
Centerville, Md.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Освіті і допослідні недуги чоловіків і жінок. Шпирі. X-Ray. Розуміти жінку лікуємо без операції. Переважно аналізує кров для супружних дозволів. — Офісний годинник: Щодня від 10 рані до 7 вечір. В неділю від 11 рані до 1 пополудні.

ІВАН БУВЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам до
ціні так низькій як
ОВСІУГА НАНІРАЦІА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 28. серпня 1949 року номер у 68. році життя
СТЕФАН КУЛЬБИДА,
допоглинений член Бр. с. Архист. Михайло, від. 350 У. Н. Союзу в Стемфорді Іоні.
Похоронний похорон з міста Бучачині, пов. Рогатин, Зах. Україна. До Бр. і Союзу вступив 1924 року. Похорон у спокійну жінку Кароліну, два сини і три дочки.
Похорон відбувся 28. серпня при участі рідних членів відділу і знайомих з погребного заведення до української мотелі: пані с. Володимир, а підтам на цвинтар с. Івана в Springdale, Conn. — Б. Н. Т.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частих
знаменитого повістара
Уласа Самчука
Сторін 194. — Ціна \$1.00.
Замовлення разом з належністю
слати до:
"Svoboda"
P. O. BOX 348
JERSEY CITY 3, N. J.
3 Канади замовлення треба платити американською валютою.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занявшись похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦАХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 185 St.)
BRONX, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577

ВИПРОДАЖ ПОВІСТОК

1. Вільний Чоловік і інші оповідання, С. Костів 40 ц.
2. Збірник повісток 10 ц.
3. Людоїди — С. Костів 25 ц.
4. Росія й Україна — Михайленко 15 ц.
5. Оповідання Куліша 15 ц.
6. Спалений Довг — Лепкий 20 ц.
7. Починок — Лепкий 15 ц.
8. Навернений Грішник 20 ц.

Разом за ціну \$1.00

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

ТАРЗАН, Ч. 2180. Тікар переводить трюк.

Оголошений ударом старшого льва, Тікар пробував піднятися.

Джена завважала небезпеку для Тікара і видала швидкий наказ.

Молодий лев, пригадуючи собі молодечі вправи, перевернувся на землі...

...саме в пору, щоб вининути небезпечного наскоку.